

Hà Nội, ngày 27 tháng 10 năm 2017

Số: 114 /HCN-CV

V/v phát triển chăn nuôi bền vững

Kính gửi: - Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Kim Ngân;
- Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc.

Trước tiên, Hội Chăn nuôi Việt Nam xin được phép kính gửi đến đồng chí Chủ tịch Quốc hội; đồng chí Thủ Tướng Chính phủ cùng các đồng chí Lãnh đạo Đảng, Nhà nước lời kính chúc sức khỏe và lời cảm ơn sâu sắc về sự quan tâm của các đồng chí Lãnh đạo đến ngành nông nghiệp, tầng lớp nông dân và nông thôn nói chung, nhất là đối với ngành chăn nuôi của nước ta trong những năm vừa qua.

Nhờ được sự quan tâm và chỉ đạo bằng các chủ trương, chính sách cụ thể đã thúc đẩy nông nghiệp phát triển, có lúc đã trở thành trụ đỡ cho kinh tế đất nước và nông thôn đang ngày một đổi mới, đời sống nông dân giảm đi nhiều khó khăn, có cuộc sống ngày một tốt hơn.

Tuy nhiên, trong bối cảnh hiện nay, trước sức ép của hội nhập quốc tế, nông sản Việt Nam đang và sẽ chịu sự cạnh tranh rất khốc liệt mà tự nội tại của ngành nông nghiệp và nông dân thì không thể tự giải quyết được và thế mạnh về thiên nhiên, sự cần cù và số đông người dân tham gia sản xuất nông nghiệp sẽ là những hệ lụy về xã hội, kinh tế và môi trường mà trong thực tiễn đã xuất hiện, như: nông sản không tiêu thụ được, hoặc tiêu thụ với giá rất thấp thậm chí dưới giá thành, mà phần thua thiệt này chủ yếu vẫn thuộc về người sản xuất, nhất là người nông dân. Thực trạng của ngành hàng thịt lợn và người chăn nuôi lợn vừa qua là những minh chứng điển hình, mặc dù đã có sự vào cuộc rất tích cực của Chính phủ và Bộ Nông nghiệp và PTNT đã làm giảm thiểu đáng kể sự thua lỗ cho người chăn nuôi lợn trong nước lên tới trên 3.000 tỷ đồng mỗi tháng thời gian vừa qua. Nhưng điều đáng nói là khủng hoảng về cung cầu thị trường thịt lợn vừa qua đã làm mất đi phần lãi trên 100.000 tỷ đồng của người chăn nuôi lợn trong nước mà lẽ ra họ hoàn toàn được hưởng.

Kính thưa các đồng chí Lãnh đạo cao nhất của đất nước. Nông nghiệp có thể giảm dần vai trò vị trí trong nền kinh tế quốc dân, nhưng lực lượng nông dân thì còn rất đông, họ đã và luôn một lòng đi theo cách mạng, nhưng nay thì họ ngày càng trở nên yếu thế. Nông nghiệp không phải chỉ có nông sản mà quan trọng đó là nông dân, nông thôn, điều này thì Đảng và Nhà nước ta rất rõ, nên đã có nhiều

Nghị quyết chuyên đề về vấn đề này. Tuy vậy, để trở thành hiện thực cần có sự vào cuộc của toàn xã hội, nếu không sẽ khó thành công như mong muốn.

Để phát triển nông nghiệp bền vững, trong đó có việc làm và thu nhập cho nông dân nói chung, nhất là người chăn nuôi, nuôi trồng thủy sản, Hội Chăn nuôi Việt Nam xin kiến nghị với Quốc hội và Chính phủ một số nội dung cần thống nhất chỉ đạo ở tầm vĩ mô như sau:

1. Cần có chính sách khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp, nhưng phải lựa chọn những khâu mà nông dân không làm được, như: giống, vật tư đầu vào và chế biến nông sản, kết nối thị trường. Riêng khâu nuôi, trồng, sơ chế thì cần tạo điều kiện để người nông dân làm dưới hình thức mô hình hợp tác xã, hoặc gia công, sản xuất nguyên liệu cho các doanh nghiệp. ***Nội dung này cần được luật hóa trong Luật Chăn nuôi để bảo vệ quyền tự vệ cho người nông dân và doanh nghiệp Việt Nam.***

2. Kiểm soát tốt chất lượng và an toàn nông sản, thực phẩm bằng các quy trình quy phạm. Phải quyết tâm cao để thay đổi thói quen, tập quán canh tác của nông dân, trong đó có không ít các doanh nghiệp trong nước không còn phù hợp để sản xuất được các nông sản chất lượng, an toàn, thân thiện với môi trường. Không nhất thiết phải sản xuất ra thật nhiều nông sản có chất lượng thấp mà không tiêu thụ được (có thể cho đất nghỉ, để tái tạo còn hơn sản xuất ra nhiều nông sản mà không bán được hoặc bán dưới giá thành). Điều này vừa gây lãng phí tài nguyên, tốn kém chi phí sản xuất, làm ô nhiễm môi trường và méo mó thị trường nông sản Việt Nam.

Hiện nay, nhiều loại nông sản của nước ta đang có dấu hiệu dư thừa, thiếu thị trường tiêu thụ, do nhiều nước thuộc nhóm nước đang phát triển như Việt Nam đã đẩy mạnh phát triển sản xuất nông nghiệp, nên cạnh tranh ngày càng quyết liệt với nông sản của nước ta. Nông sản Việt Nam muốn nâng cao sức cạnh tranh trong thời gian tới, chỉ còn giải pháp hiệu quả nhất là nâng cao chất lượng, an toàn thực phẩm và thân thiện với môi trường. ***Do vậy đề nghị Quốc hội và Chính phủ thống nhất chỉ đạo quản lý sản xuất, kinh doanh chăn nuôi là ngành kinh doanh có điều kiện, đương nhiên là bỏ những điều kiện rườm rà, nhưng không thể bỏ những điều kiện có liên quan đến an toàn dịch bệnh, vệ sinh thực phẩm và môi trường được.***

3. Phải giữ và mở rộng không gian cho thị trường nông sản Việt Nam, trong đó cần coi trọng thị trường các nước trong khu vực, nhất là Trung Quốc phải được khai thông và khai thác thực sự có hiệu quả. Chính thị trường này mới là tiềm năng rất lớn cho chăn nuôi và thủy sản nước ta. Do vậy, ngoài việc phải nâng cao chất lượng, an toàn thực phẩm và hạ giá thành sản xuất của nông sản phù hợp với yêu cầu của thị trường này, ***thì vấn đề kiểm soát, hạn chế tối đa việc tạm nhập tái xuất đối***

với mặt hàng thực phẩm đông lạnh của các nước trên thế giới qua Việt Nam đưa vào Trung Quốc là vô cùng quan trọng. Việc làm này vừa được Nhà nước Trung ương Trung Quốc ủng hộ vừa giữ được không gian thị trường nông sản cho Việt Nam. Hiện nay khối lượng mặt hàng này (Tạm nhập vào Việt nam tái xuất sang Trung Quốc) là rất lớn, khoảng trên 5 triệu tấn/năm (tương đương toàn bộ sản lượng thịt các loại của cả ngành chăn nuôi nước ta sản xuất ra, thí dụ như năm 2016 sản lượng thịt hơi các loại của nước ta sản xuất ra là 5,3 triệu tấn).

Mặt khác, sản phẩm các loại thực phẩm đông lạnh tạm nhập tái xuất này đều là thứ phẩm của các nước phát triển với giá rất rẻ, do người tiêu dùng ở các nước này ít sử dụng làm thực phẩm, nên sản phẩm chăn nuôi của Việt Nam không thể cạnh tranh nổi, như: cò, cánh, chân, đầu, phủ tạng gia súc, gia cầm của các nước phát triển và thịt trâu, bò của các nước có tôn giáo không dùng thịt mà chỉ dùng sữa như Ấn Độ...

Qua phản ánh của các doanh nghiệp và những người dân chuyên buôn bán nông sản ở các tỉnh vùng biên giữa hai nước Việt - Trung, trong đó có cả phản ánh của phía nước Bạn là mặt hàng thực phẩm đông lạnh tạm nhập tái xuất gia tăng bao nhiêu thì nông sản Việt Nam càng khó sang Trung Quốc bấy nhiêu, nhất là các mặt hàng xuất khẩu tiểu ngạch, trong đó đặc biệt là với mặt hàng lợn thịt. Vì ngoài giá rẻ, thậm trí có thông tin là không ít cơ sở chế biến của nhiều nước phát triển còn “bán như cho không”. ***Điều quan ngại hơn là những mặt hàng này được nhập lậu vào Trung Quốc, do các tổ chức buôn lậu là người Trung Quốc mượn đất Việt Nam để đưa vào thị trường Trung Quốc, hoàn toàn trốn thuế, trốn kiểm dịch, nên khả năng cạnh tranh về giá cũng như “thủ tục” với những sản phẩm chăn nuôi, thủy sản của Việt Nam là vô cùng lợi thế.*** Cũng không loại trừ khả năng được “giữ lại một phần” tiêu thụ ngay trong nước gây xáo trộn, lũng đoạn thị trường Việt Nam và là nguồn dịch bệnh và thực phẩm không an toàn.

Kính đề nghị Quốc hội và Chính phủ cho điều tra, giám sát, đánh giá đầy đủ về bản chất của hoạt động tạm nhập tái xuất mặt hàng thực phẩm đông lạnh này và cân nhắc tới lợi ích quốc gia, lợi ích lâu dài cả về kinh tế và ngoại giao của đất nước so với lợi ích trước mắt khi chỉ có một nhóm người được hưởng lợi, mà hưởng nhiều vẫn là các “thương lái” Trung Quốc, còn nguồn thu từ phân phí dịch vụ của các tỉnh vùng biên là không đáng kể, nếu so với những tổn thất về hạ tầng cầu cảng, giao thông của nhà nước đã đầu tư và nông sản trong nước không tiêu thụ được.

4. Trao đổi thương mại hai chiều giữa Việt Nam và Trung Quốc ngày càng gia tăng, nhưng Việt Nam vẫn nhập siêu. Theo báo cáo của phía Bạn, năm 2016 tổng kim ngạch trao đổi hàng hóa hai chiều qua Hữu Nghị Quan là 18 tỷ USD, trong đó hàng hóa của phía Trung Quốc chiếm tới 85%, chỉ có 15% là hàng hóa của Việt Nam và các nước Asean. Vấn đề mất cân đối về trao đổi thương mại này,

chính phía các cơ quan chức năng và các đối tác thương mại của phía Bạn cũng không thấy hài lòng và họ cũng rất mong muốn thúc đẩy tạo sự cân bằng để các bên cùng có lợi thì mới bền vững được.

Hiện nay, phía Trung Quốc đã có cơ chế thí điểm để Myanmar được xuất bán thực phẩm tươi sống, trong đó có gia súc, gia cầm sống vào Trung Quốc qua cửa khẩu thuộc tỉnh Vân Nam, trong khi tỉnh Quảng Tây cũng đang xúc tiến và rất muốn được sự cho phép của hai Nhà nước Trung Quốc và Việt Nam để triển khai mô hình này, vì so với các đối tác trong Asean, thì Việt Nam có tiềm năng và lợi thế nhất để thực hiện chương trình hiện đại hóa một số cửa khẩu trong trao đổi mậu dịch của Trung Quốc với các nước láng giềng, trong đó sẽ chuyển mạnh việc trao đổi các mặt hàng nông sản thực phẩm từ tiểu ngạch sang chính ngạch nhằm kiểm soát tốt hơn vấn đề dịch bệnh và an toàn thực phẩm.

Kính đề nghị Đảng và Nhà nước đưa các nội dung trao đổi nông sản vào chương trình làm việc với Tổng Bí thư Tập Cận Bình trong chuyến thăm nước ta tới đây.

Hội Chăn nuôi Việt Nam kính đề nghị Đảng, Nhà nước, Quốc hội và Chính phủ quan tâm và thống nhất chỉ đạo các cơ quan liên quan thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên
- Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng (để b/c);
- Chủ tịch nước Trần Đại Quang (để b/c);
- VP Quốc hội (để bc)
- VP Chính phủ (để bc)
- Bộ trưởng bộ Nông nghiệp & PTNT (để b/c);
- Chủ tịch LH các Hội KHKT VN (để bc)
- Lưu VP.

**TM. HỘI CHĂN NUÔI VIỆT NAM
CHỦ TỊCH**

PGS.TS. Nguyễn Đăng Vang